

Saadik August Rei avaldus

26. september 1940

Mina, August Rei, Eesti Vabariigi erakorraline saadik ja täievoliline minister Moskvas, kellele käesoleva aasta 16. juunil kell 14.30 (Moskva aeg) NSVL välisasjade komissar V. Molotov esitas ultimaatumi edastamiseks Eesti Vabariigi valitsusele, teatan käesolevaga järgmist:

Eespool mainitud ultimaatumi kirjalikust tekstist on selle autorid välja jätnud kaks põhilist punkti, mis härra Molotov mulle esitas suulises vormis edastamiseks Eesti Vabariigi valitsusele. Nende punktide sisu oli järgmine:

1. Ultimaatumile on vaja vastata kella 23-ks samal päeval, s. O. 16. Juunil (Moskva aeg), s. T. 8 ½ tunni jooksul, kaasa arvatud aeg, mis oli vajalik oma valitsusega telefoni teel kontakti saamiseks ja ultimaatumi teksti edasi andmiseks, samuti aeg, mis kulub nende vastuse edastamiseks minule ja minul selle teatamiseks härra Molotovile.

2. Otsene ähvardus, et juhul, kui märgitud ajaks ei saada vastust, mis tunnistaks ultimaatumile allumist, antakse Eesti Vabariigi piirile koondatud Punaarmee üksustele käsk Eestisse sisse marssida, surudes jõuga maha igasuguse relvastatud vastupanu.

Nii ultimaatumi tekst kui ka suulises vormis mulle esitatud avaldused, mis on esitatud paragrahvides 1 ja 2, andsin oma valitsusele edasi niipea, kui ma sain telefoniühenduse.

Läti saadik F. Kociņs rääkis mulle järgmisel päeval, et Molotov oli temale teinud täpselt samasuguse sisuga suulised avaldused nagu need, millele on viidatud paragrahvides 1 ja 2. Ta andis samuti oma avalduste sisu koos ultimaatumi tekstiga valitsusele viivitamatult edasi.

Teen käesoleva avalduse selleks, et eespool mainitud faktid oleksid fikseeritud kirjaliku dokumendina. Kinnitan selle avalduse õigsust oma allkirjaga ja olen alati valmis seda vande all kinnitama.

Stockholm, 26. september, 1940

Alla kirjutanud A. Rei

Nazi-Soviet Conspiracy and the Baltic States. Diplomatic Documents and Other Evidence. Compiled by August Rei. London, 1948, p. 47–48. Tõlge inglise keelest.